

Ἐφημερίς τῶν Κυριῶν

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ

ΣΥΝΤΑΞΣΟΜΕΝΗ ΥΠΟ ΚΥΡΙΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

Συνδρομηταὶ ἐγγράφονται εἰς τὸ Γ ρ α φ ε ῖ ο ν τῆς

Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν

Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ δὲ παρ' ἀπασί τοῖς κ.κ. ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
 ΠΡ ΟΠΛΗΡΩΤΕΑ
 Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν Δρ. 5
 Διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν Φρ.γ. 8

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ
 27-ὁδος Πανεπιστημίου-27

Γραφεῖον ἀνοικτὸν καθ' ἡμέραν ἀπὸ 10—12 π. μ.

Πᾶσα παρατήρησις ἐπὶ τῆς ἀποστολῆς τοῦ φύλλου γίνεται δεκτὴ μόνον ἐντὸς ὀκτώ ἡμερῶν.

Διὰ τὰ ἀνυπόγραφα ἄρθρα εὐθύνεται ἡ συντάκτις αὐτῶν

Κ^α ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

Τὰ πεμπόμενα ἡμῖν χειρῶν γράφα δημοσιεύμενα ἢ μὴ δὲ ἐπιστρέφονται. — Ἀνυπόγραφα καὶ μὴ δηλοῦντα τὴν διαμονὴν τῆς ἀποστελλούσης δὲν εἰν δεκτά. — Πᾶσα ἀγγελία ἀφορῶν εἰς τὰς Κυρίας γίνεται δεκτὴ

Αἱ μεταβάλλουσαι διευθύνσεις ὀφείλουσι ν' ἀποστέλλωσιν γραμματοσημον 50 λεπτῶν πρὸς ἐκτύπωσιν νέας ταινίας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τὰ Χριστούγεννα.—Τὰ Χριστούγεννα τῆς Ἀνθούλας (διήγημα δὸς Εἰρήνης Νικολαΐδου. — Ἡ γέννησις τοῦ Χριστοῦ (ὑπὸ δὸς Μαρίας Πινέλη. — Ἀπὸ τὸ ταξίδι μου: Τὰ Χριστούγεννα εἰς τὴν Βενετίαν. — Τὰ Χριστούγεννα ὀκταετοῦς συγγραφίως (ὑπὸ δὸς Μαρίας Πινέλη). — Ὁ Τολστόγ Γ' (κατὰ μετάφρασιν δὸς Εἰρήνης Νικολαΐδου). Τὸ Δένδρον τοῦ Ἀσύλου. — Ἡ συναυλία τοῦ Ὠδείου. — Ἀλληλογραφία.—Εἰδοποιήσεις.

ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Ἡ ὠραία ἑορτὴ τῆς Ἀγάπης. Ἡ ὠραία ἡμέρα κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ ἀπλοϊκὴ καὶ ἄσημος Παρθένος τῆς Ἰουδαίας ὑψοῦται ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς μητρότητος, ἀντιμέτωπος τῆς Παρθένου τῆς σοφίας, τῆς ὁποίας ἡ περικεφαλαία καὶ τὸ δόρυ κυριαρχοῦν εἰς τὸν Ὀλυμπον. Οὔτε σάλπιγγες τυρηννικαί, οὔτε θούρια καὶ τρόπαια καὶ παιᾶνες ἀγγέλλουν τὸν θρίαμβον τῆς πτωχῆς κόρης τῆς Ἰουδαίας, ἥτις διὰ πρώτην φορὰν ἀντικρύζει ἀπτόητος τὴν σοφὴν τοῦ Ὀλύμπου θεότητα.

Ἐπερήφανος αὐτὴ ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ τῆς Ἀκροπόλεως βράχου, φωτίζει μὲ τὸ ἀκτινωτὸν τῆς φωτοβόλου σοφίης τῆς ὅλους τοὺς δρόμους τῆς διανοίας καὶ τοῦ πνεύματος, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἡ ἀνθρωπότης θά βαδίξῃ εἰς τὴν αἰωνιότητα.

Ἡ ἄλλη ταπεινὴ καὶ ἀπέριττος, φέρει ὡς μόνον διάδημα τὸ φῶς ἐνὸς νέου ἀστέρος, ὁ ὁποῖος ὑψηλότερα καὶ ἀπὸ τὸν ἱερὸν βράχον, ὑψηλότερα καὶ ἀπὸ τὴν γῆν θά σκορπίξῃ εἰς τὴν αἰωνιότητα τὸ ἀσβεστον καὶ ἀκοίμητον φῶς τῆς Ἀγάπης.

Καὶ ἡ μία καὶ ἡ ἄλλη, κόραι ἀγναὶ καὶ πανάμωμοι ἴστανται εἰς τοὺς δύο πόλους τοῦ κόσμου, ἡ μὲν πρωτοστάτις τοῦ νοῦ, ἡ δὲ ὁδηγὸς τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ αἰσθημάτος.

Χωρὶς αὐτὰς οὔτε Θεὸς νικητῆς, οὔτε Ζεὺς ἰσχυρὸς καὶ ἔνδοξος. Καὶ ἡ μὲν καὶ ἡ δὲ μὲ τὰ σκήπτρα τοῦ πολιτισμοῦ εἰς τὰς τρυφερὰς καὶ ὠραίας χεῖρας τῶν θέτων τὴν σφραγίδα τοῦ κύρους τῶν εἰς τὸ ἄνερχον καὶ ἀτελείωτον βιβλίον τῆς αἰωνιότητος. Χωρὶς αὐτὰς οὔτε ἐπιστήμη, οὔτε ἀρετὴ. Χωρὶς αὐτὰς οὔτε πολιτισμὸς, οὔτε πρόοδος. Χωρὶς αὐτὰς οὔτε φῶς, οὔτε ζωή.

Ὅχι ἐχθραί, ἀλλ' ἀντίπαλοι μόνον κρατοῦσαι διὰ τοῦ εὐγενοῦς ἀνὰ τοὺς κόσμους ἀγῶνος τῶν τὴν ἰσορροπίαν τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος καὶ τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς. Ἀθάνατοι καὶ αἰώνιοι περιάγουν ἡ μία μετὰ τὴν ἄλλην τὸ φῶς τῶν εἰς τὰ σκότη τῆς ἀμαθείας καὶ τῆς βαρβαρότητος, εἰς τὰ ὅποια ὁ δούλος τῆς ὕλης ἀνθρώπος καταπίπτει καὶ χάνεται.

Ἐνδοξοὶ αὐταὶ δοξάζουν τὴν γυναῖκα, εἰς τὴν μεταβιβάζουσι μέρος τοῦ μεγαλείου καὶ τῆς ἰσχύος τῶν. Εἶναι τὰ σύμβολα τὰ αἰώνια τῆς ἀποστολῆς καὶ τοῦ προορισμοῦ τῆς γυναικὸς εἰς τὸν κόσμον. Διὰ τῆς γυναικὸς τὸ κράτος καὶ ἡ δύναμις τῆς ἀγάπης, δι' αὐτῆς ἡ εἰρήνη καὶ ἡ ἀλήθεια. Διὰ τῆς γυναικὸς πατάσεται ἡ βασιλεία τῶν μυόνων, δι' αὐτῆς μετουσιόνηται ὁ ἀνθρώπος—κτῆνος εἰς θεόν. Διὰ τῆς γυναικὸς τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον, δι' αὐτῆς τὸ φῶς τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ πνεύματος.

Αὐτὸ βροντοφωνεῖ τὸ ποιητικὸν ἄσμα τῶν κωδῶνων τῆς ἐκκλησίας σήμερον, αὐτὸ διακαλοῦν τὰ χρυσιζοντα μάρμαρα τοῦ βωμοῦ τῆς ἀθανάτου Παρθένου ἐπὶ τοῦ ὕψους τῆς Ἀκροπόλεως.

Αὐτὰ μὲν τὴν διὰ τῆς γυναικὸς ἀνύψωσιν τοῦ πνεύματος εἰς σφαίρας ὑψηλῶν ἰδανικῶν, οἱ κώδωνες δὲ τῶν ναῶν τὴν δι' αὐτῆς ἐξάπλωσιν τῆς ἀγάπης, τῆς αὐταπαρνήσεως καὶ τῆς κοινωνικῆς ἀλληλεγγύης.

ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΤΗΣ ΑΝΘΟΥΛΑΣ

Ἡ κερὰ Μάρκαινα ἀπὸ τὸ πρῶτ' δὲν εἶχε σταθῆ μιὰ στιγμή γιὰ νὰ συγκριθῇ τὸ σπιτάκι της· ἡ μέρες ποῦ ἔρχονται ἔλεγε στὴν Ἀνθούλα, τὴν κόρη της, κοριτσάκι πέντε χρόνων, πρέπει κανεὶς νὰ δουλέψῃ. Τὸ ἀπομεινόμερο πῆγε νὰ δῆ τί γίνονται καὶ τὰ ζωντανά της καὶ νὰ τοὺς δώσῃ νὰ φᾶνε· σὰν πάντα, ἡ Ἀσπρούλα ἡ χαϊδεμένη της κατσικούλα ἔτρεξε πρώτη, μὰ δὲν εἶχε πιά στὸ λαμό της τ' ἀσημένιο κουδουνάκι, ποῦ φοροῦσε μαζῆ μὲ τὸ φυλαχτό, γιὰ τὸ μάτι. Ἡ κερὰ Μάρκαινα ἔμαθε τὸ παρατήρησε ταράχτηκε πολὺ, τὸ πῆρε γιὰ κακοσημαδιὰ καὶ ἄρχισε νὰ ψάχνῃ παντοῦ, στὸ περιβόλι, στὸ λειβάδι, τέλος ὅπου πήγαινε ἡ κατσικούλα, ἀλλὰ τίποτα. Γύρισε σπιτί στενοχωρημένη καὶ τὸ εἶπε τῆς Ἀνθούλας· ἡ παιδούλα μ' ὄλη της τὴν ἡσύχια, ἐξακολουθώντας νὰ κἀνῃ μὲ ἓνα ξυλάκι καὶ ἓνα κομμάτι πανὶ μιὰ κούκλα τῆς ἀποκρίθηκε.

— Ἐννοῶ σου μάνα καὶ ὁ Χριστὸς θὰ τῆς τὸ ξαναφέρῃ τὸ κουδουνάκι της τῆς Ἀσπρούλας.

Ἡ μάνα χαμογέλασε μὲ τὰ λόγια τοῦ παιδιοῦ καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶχε καιρὸ νὰ κἀνῃ ἄρχισε νὰ πλάθῃ τὰ Χριστούφωμα, γιὰτὶ τὸ ζυμάρι ἦτανε ἕτοιμο. Ὡς ποῦ νὰ τελειώτῃ τίς δουλειές της ἡ κερὰ Μάρκαινα νύχτωσε, καὶ ὅταν γύρισε ἀπὸ τὸ φούρνο μὲ τὰ μυρωδάτα ψωμιὰ πάνω στὸ κεφάλι, ἤυρε τὴν Ἀνθούλα μισοκοιμισμένη στὴν καρεκλίτσα της, τὴν ἔβαλε στὸ κρεβάτάκι της καὶ ἄρχισε νὰ συγκριθῇ τὰ ρούχα ποῦ θὰ φορούσανε γιὰ νὰ πᾶνε μὲ τὸ χάραμα στὴ λειτουργία. Ἐξῶ ὅσο πήγαινε ὁ καιρὸς καὶ ἄγγιγε, τὸ χιόνι εἶχε γίνῃ πιὸ πυκνὸ καὶ ποῦ καὶ ποῦ ἄρχιζαν τὰ δέντρα ν' ἀσπρίζουνε. Ὁ βορρικός ἄγιος φυσομανοῦσε ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ γυμνά κλαριά καὶ τοὺς τίνιζε τὴν ἀσπρὴ καὶ ἀπαλὴ φορεσιὰ τους.

Τὸ ρολόι τῆς ἐκκλησιαῆς χτύπησε μεσάνυχτα καὶ ἡ κερὰ Μάρκαινα ἔτοιμάστηκε καὶ ἐκείνη νὰ κοιμηθῇ. Ὅταν δυνατὸ φύσημα ἀγέρα τῆς ἔφερε ἓνα ἦχο μακρυνῆς καμπάνας.

— Σὲ καλὸ τοῦ Παπασταθῆ, ἀπὸ τώρα σηαίνει, εἶπε μονάχη της, καὶ πλάγιασε γιὰ νὰ πᾶρῃ κανένα ὕπνο.

Ἡ καμπανίτσα ἔμως ἐξακολούθησε νὰ σημαίνει καὶ στὸν ἦχο αὐτὸ πετάχτηκε ἡ Ἀνθούλα ἀπὸ τὸ κρεβάτάκι της μισοκοιμισμένη ἀκόμη. λέγοντας σιγά:

— Εἶνε ὁ ἄγγελος ποῦ κατεβαίνει νὰ μᾶς φέρῃ τὰ Χριστούγεννα. Ἡ κυρὰ Μάρκαινα φοβισμένη σηκώθηκε καὶ ἐκείνη νὰ δῆ τί ἔχει τὸ παιδί της καὶ ἔκανε ταράχῃ, τότε τῆς φώναξε ἡ Ἀνθούλα:

— Μὴ, μάνα, μὴ κἀνεὶς κρότο καὶ φύγει ὁ ἄγγελος· ἄκουσε πῶς χτυπάει τὸ κουδουνάκι ποῦ τ' ἄγγιζει μὲ τ' ἄσπρα φτερά του, τώρα θὰ προβάλῃ κάτω ἀπὸ τὸ τζάκι.

Ἡ κυρὰ Μάρκαινα τρομαγμένη ἔκανε τὸ σταυρὸ της καὶ προσπαθοῦσε νὰ ἡσυχάσῃ τὴν Ἀνθούλα, μὰ κείνη γεμάτη χαρὰ ζητοῦσε νὰ κατέβῃ ἀπὸ τὸ κρεβάτι γιὰ νὰ δῆ τὸν ἄγγελο ποῦ ἔφερε τὰ Χριστούγεννα.

— Κοιμήσου, παιδί μου, τῆς ἔλεγε ἡ μάνα της, κοιμήσου, δὲν εἶνε τίποτε, ὁ ἀγέρας σφυρίζει ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ ξερὰ κλαριά καὶ κἀνεὶς αὐτὸ τὸν κρότο.

— Ὅχι μάνα, ὄχι, εἶνε τὸ κουδουνάκι τῆς Ἀσπρούλας, ποῦ ἔβαλε ἐγὼ μέσα στὸ φουγάρο τοῦ τζακιῦ γιὰ ν' ἀκούσω τὸ κρότο του καὶ νὰ ξυπνήσω τὴν ὥρα ποῦ θ' ἀρθῇ ὁ ἄγγελος.

Ἡ κυρὰ Μάρκαινα δὲν μπορούσε νὰ καταλάβῃ πῶς τῆς

ἦρθε αὐτὴ ἡ ἰδέα τῆς Ἀνθούλας· τότε κείνη τῆς ἐξήγησε πῶς, τὸ ζουγαρισμένο βιβλίον ποῦ τῆς χάρισε ἡ νοῦνά της πέρυσι τὰ Χριστούγεννα εἶχε ὅλο εἰκόνες, ποῦ ὁ ἄγγελος ἔφερε χίλια κλάκ ἀπὸ τὸ τζάκι στὰ παιδιὰ, γιὰ αὐτὸ θέλησε καὶ ἐκείνη νὰ δῆ ἂν θὰ ἦρθῃ καὶ στὸ σπιτί τους ὁ ἄγγελος, καὶ γιὰ νὰ τὸν ἀκούσῃ ἔβαλε τὸ κουδουνάκι τῆς Ἀσπρούλας στὸ τζάκι.

Εἰρήνη Νικολαΐδου

Ἡ ΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

«Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ· ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ. Πᾶσα φάραγξ πληρωθήσεται, καὶ πᾶν ὄρος καὶ βουνὸν ταπεινωθήσεται· καὶ ἔσται τὰ σκολιὰ εἰς εὐθεῖαν, καὶ αἱ τραχεῖαι εἰς ὁδοὺς λείας· καὶ ὕψεται πᾶσα σὰρξ τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ». λέγει ὁ μεγαλόφωνος προφήτης Ἡσαΐας, προβλέπων ἐν τῷ πνεύματι του τὴν θείαν ἐνανθρώπησιν.

Καὶ τῷ ὄντι· τὴν ἀνωμαλίαν τοῦ κόσμου ἐξίσωσεν αὐτὸς καὶ μόνος ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου Χριστὸς, ὃν οἱ προφῆται, ὁ μὲν μετὰ τὸν δέ, διὰ φωνῆς τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐξακολουθητικῶς προανήγγειλαν καὶ ἐκήρυσαν.

Μέγα πλήθος σοφῶν ὑψηλῶν διδασκάλων, ἐξόχων διανοιῶν, ἐφάνη πρὸ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Σωτῆρος· ἐθαυμάστησαν, ἐπληρώθησαν, οὐδὲν ὅμως τούτων ἔφερε τὸ ποθοῦμενον ἀποτέλεσμα, οὔτε καὶ τὴν δύναμιν ἔσχε νὰ σύρῃ ὑπὸ τὸ κράτος αὐτοῦ τὰς φυλάς τῆς γῆς, διότι τὴν προέλευσιν ἐξ ἀνθρωπίνης χάριτος εἶχε, κατὰ τὸ δοθὲν αὐτῇ μέτρον, ὅχι ἐκ θεϊκῆς ἀπεριόριστου δυνάμεως.

Τὰς σχολιότητας καὶ τραχύτητας ἠΰθιεν καὶ ἐλείανεν τῷ ἀρότρῳ τῶν Εὐαγγελικῶν ἀρετῶν ὁ ὑπογραμμός, ἡ τελειότης πάσης ἀρετῆς, ὁ ὑπὸ τοῦ Πατρὸς διὰ στόματος τῶν ἁγίων Προφητῶν ἐπαγγελθεὶς Υἱός.

Ἐνεῖναι φυλαί, οὐδὲν ὅμως συγγενεῖς τοῦ λαοῦ, ἐξ οὗ ὡς ἄνθρωπος ἐμελλε νὰ φανῇ, ξέναι γλώσσαι, μὴ σχετιζόμεναι οὐδαμῶς πρὸς τὴν γλῶσσαν τοῦ γένους Αὐτοῦ ὑπετάγησαν οἰκειοθελῶς, παρεδέχθησαν, ἐκήρυσαν, ἔγραψαν τὸν λόγον του, καὶ εἰς ἐκάστην τούτων ἐξαστράπτει ἡ ἀρχικὴ χάρις.

Πολλοὶ ἰσχυροὶ τῆς γῆς ἐφαντάστησαν καὶ ἐδοκίμασαν τὴν κατάκτησιν τοῦ κόσμου, ὄχι μόνον ὑλικῶς, ἀλλὰ καὶ ἠθικῶς, οὐδεὶς ὅμως τὸ κατώρθωσε, διότι ἡ θέλησις ἦτο ἀνθρωπίνῃ ὄχι θεία. Ὁ κραταῖος βασιλεὺς μέγας Ἀλέξανδρος ἐπεβλήθη εἰς τοὺς ἱερεῖς τοῦ Διὸς Ἀμμωνος, ὅπως τὸν ὀνομάσωσιν υἱὸν τοῦ Διός, καὶ τὸν ὀνόμασαν· ἀλλὰ δὲν ἀνεγνωρίσθη ὡς τοιοῦτος, οὐδ' ὑπ' αὐτῶν τῶν ἐχόντων θεὸν τὸν Δία. Ἡ ἰσχύς καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ ἦσαν ἀνθρώπινα, καὶ ὅταν ἦλθε τὸ τέλος των, ἐτελείωσαν. Ἡ βασιλεία τοῦ κόσμου, ἡ μὴ ἔχουσα τέλος, ὡς εἶπεν ὁ προφήτης Δανιὴλ, ἡ κληρονομία τῶν ἐθνῶν, ὡς εἶπεν ὁ προφητὴν Ἰερὴμὴς, ἦσαν προωρισμένα μόνον δι' ἐκεῖνον, τὸν ἐπαγγελθέντα υἱόν. Ὅχι ὡς μεγιστάνα ὡς, βασιλέα φανερούμενον ἀφοῦ ἐν σπήλαιον εἶχεν ὀρίσθῃ διὰ τὴν ἐμφάνισίν Του· ὄχι ὡς δυνάστην, διὰ τὸν ὅποιον ἤθελον μάχεσθαι ὑπὲρ Αὐτοῦ οἱ ὑπήκοοι καὶ στρατιῶται Του· δὲν εἶχε τοι-

οὗτους ἀλλ' οὔτε καὶ λογίους καὶ σοφοὺς, ὑπερασπιζομένους τὰ δικαιώματα Αὐτοῦ, ὡς ὄπαδούς· ἐκ τῆς ἐσχάτης τοῦ λαοῦ τάξεως ἐξέλεξε τοὺς μαθητὰς Αὐτοῦ, οἵτινες ἐμελλόν νὰ κηρύξωσι τὸν λόγον Του εἰς τοὺς μὴ ἰδόντας καὶ ἀκούσαντας. Εἰς ἀλίεις ἀπαιδεύτους, ἀσήμους, ἀμαθεῖς, ἐκ πρώτης ἀφετηρίας ἐπέβαλε τὴν μεταβολὴν τοῦ ἐπαγγέλματος των: «Περιπατῶν δὲ παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας εἶδε Σίμωνα καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, βάλλοντας ἀμφίβληστρον εἰς τὴν θάλασσαν ἦσαν γὰρ ἀλίεις· καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω ἡμᾶς ἀλίεις ἀνθρώπων». Καὶ ἄλλοτε ὅτε ἐθαύμασεν ὁ Πέτρος διὰ τὸ πλῆθος τῶν συλληφθέντων ἰχθῶν ἐπὶ τῷ λόγῳ Του «Μὴ φοβοῦ· ἀπὸ τοῦ νῦν ἀνθρώπους ἔσῃ ζαωρῶν». Καὶ οὕτως ἐγένετο. Ἡ φωνὴ τῶν ἀσήμων, τῶν ἀμαθῶν ἐζώγησε τὰς φυλάς τῆς γῆς, ὑπερενίκησε βασιλείας, κατεθορύθησε τὴν σύνεσιν τῶν συνετῶν καὶ τὴν σοφίαν τῶν σοφῶν καὶ πολυσημάντων. Καὶ τὰ ἀσθενῆ τοῦ κόσμου καὶ τὰ μωρὰ ἐξελέξατο ὁ Θεός, ἵνα καταισχύνῃ τὰ ἰσχυρά, λέγει ὁ ἀπόστολος τῶν ἐθνῶν, μετὰ τὴν μεταλλαγὴν του ἐπίσης, θαυμάζων, ὁ πράγματι λόγιος καὶ εὐρυμαθὴς Φαρισαῖος. Ὡς ἐθαύμασαν πάντοτε οἱ Γραμματεῖς, οἱ νομοκράτορες, ὅλοι ἐν γένει οἱ κάτοχοι τῶν γραμμάτων Ἑβραῖοι, ἀκούοντες τὸν Σωτῆρα διδάσκοντα καὶ ἐξηγούντα τὰς Γραφάς, γνωρίζοντες καλῶς, ὅτι οὐδέποτε ὑπῆρξε μαθητῆς σχολείου, οὐδέποτε εἶχε διδάχθῃ γράμματα: «Ἦδη δὲ τῆς ἑορτῆς μεσοῦτης, ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερόν καὶ ἐδίδασκε. Καὶ ἐθαύμαζον οἱ Ἰουδαῖοι λέγοντες. Πῶς οὗτος γράμματα οἶδε, μὴ μεμαθηκώς; Ἀπεκρίθη οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν. Ἡ ἐμὴ διδασχὴ οὐκ ἐμὴ, ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με. Ἐάν τις θέλῃ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιεῖν, γνώσεται περὶ τῆς διδασχῆς, πότερον ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστίν, ἢ ἐγὼ ἀπ' ἐμουτοῦ λαλῶ». Ὅχι ἀπαξ καὶ δις, ἀπειράκις ἤκουσαν Αὐτὸν κατεγοητευμένοι. Ὅτε ἦλθεν εἰς Ναζαρέτ, διὰ πρώτην φοράν μετὰ τὸ κήρυγμά Του, οἱ διδάσκαλοι τοῦ λαοῦ τῷ ἔδωκαν βιβλίον πρὸς ἀνάγνωσιν, μὴ θέλοντες νὰ πιστεύσωσιν εἰς τοὺς ἰδίους ὀφθαλμούς καὶ τὰ ὠτά των, πῶς αὐτὸς ὁ μὴ διδάχθεις εἶχε τόσην σοφίαν: «Καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Ναζαρέτ, οὗ ἦν τεθρακμμένος. Καὶ εἰσῆλθε κατὰ τὸ εἰωθὸς αὐτῷ, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ ἀνέστη ἀναγνῶναι. Καὶ ἐπεδόθη αὐτῷ βιβλίον Ἡσαΐου τοῦ προφήτου· καὶ ἀνκτύξας τὸ βιβλίον ἔυρε τὸν τόπον, οὗ ἦν γεγραμμένον «Πνεῦμα Κυρίου ἐπ' ἐμέ· οὗ ἔνεκεν ἔχρισέ με· ἵδασθαι τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν· κηρύξαι αἰγμάλωτοις ἄφεςιν, καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν· ἀποστεῖλαι τεθρακμμένους ἐν ἀφῆσει· κηρύξαι ἐν ἑαυτῶν Κυρίου δεκτόν». Καὶ πτύξας τὸ βιβλίον, ἀποδοὺς τῷ ὑπηρέτῃ ἐκάθισε· καὶ πάντων ἐν τῇ συναγωγῇ οἱ ὀφθαλμοὶ ἦσαν ἀτενίζοντες αὐτῷ. Ἦρξατο δὲ λέγειν πρὸς αὐτούς, ὅτι σήμερον πεπλήρωται ἡ γραφὴ αὕτη ἐν τοῖς ὠσίν ὑμῶν. Καὶ πάντες ἐμαρτύρουν αὐτῷ καὶ ἐθαύμαζον ἐπὶ τοῖς λόγοις τῆς χάριτος, τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ».

Ἐνόςμῃ ἐξήγει τὰς Γραφάς, ἐθαύμαζον ἐνθουσιῶντες· ἔμαθε ἔφθανε εἰς τὸ περὶ ἐφαρμογῆς κεφάλαιον, ἔμαθε ἐπάτασσε τὴν διαστροφὴν αὐτῶν, ἠλλασσεν ἡ γνώμη, ἐγένετο θηριώδης.

Ἄλλὰ καὶ πολὺ ἐνωρίτερον, παιδίον δωδεκαετής, ὅτε τὸν εἶδον καθεζόμενον ἐν τῷ ἱερῷ καὶ ἐπερωτῶντα καὶ ἀποκρινόμενον ἐξεπλάγησαν: «Ἐξίσταντο δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες αὐτοῦ, ἐπὶ τῇ συνέσει καὶ ταῖς ἀποκρίσεσιν αὐτοῦ» καὶ ἐξακολουθῶν ὁ Εὐαγγελιστὴς περιγράφει τὴν ἐνυπάρχουσαν ἐν Αὐτῷ μολαταῦτα ταπεινοφροσύνην καὶ τὴν προκοπὴν ὡς παιδίον εἰς πᾶν ἀγαθόν: «Καὶ Ἰησοῦς πρόεκοπτε σοφίᾳ, καὶ ἠλικίᾳ, καὶ χάριτι παρὰ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων».

«Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ». Ἐρημος ὁ κόσμος οὗτος, αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος, ἡ ἐκάστου ψυχὴ ἡ ἐρημωθεῖσα διὰ τῆς παραβάσεως, ἡ περιπεσοῦσα εἰς ἀκαρπίαν ἀγαθῶν· τὸ μέγα μέρος τῶν ἀνθρώπων ἀπολέσαν καὶ τὴν γνώσιν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ. Φωνὴ βοῶσα ἡ οἰκεία συνείδησις, ἡ βοῶσα πλέον ἐν ἐρήμῳ, καθὼς ξενωθεῖσα τῶν ἀρχικῶν χαρισμάτων καὶ ἀπολέσασα τὴν ἀρχαίαν μακαριότητα. Ἐτοιμασίᾳ ἡ μεταβολὴ τῶν τρόπων καὶ λογισμῶν ἐπὶ τὸ κρεῖττον, ὡς ἐκήρυσσεν ὁ Βαπτιστής, προπαρασκευάζων τὴν ἐρημωθεῖσαν πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ φωτός. Τῆς μετανοίας προηγουμένης τῆς χάριτος. Τρίβιν δὲ οἱ πρὸς τοῦτο διάφοροι ὑποδεικνύμενοι τρόποι.

«Πᾶσα φάραγξ πληρωθήσεται, καὶ πᾶν ὄρος καὶ βουνὸς ταπεινωθήσεται». Φάραγξ ἡ σὰρξ μετὰ τῆς ψυχῆς, λέγει ὁ ἅγιος Μάξιμος, ἡ χαρὰδρωθεῖσα τῷ ρεύματι τῶν παθῶν καὶ χωρισθεῖσα τοῦ θείου νόμου ὑπὸ τούτων, ἥτις πληρωμένη ἐν τῇ μετανοίᾳ δι' ἔργων ἀγαθῶν θέλει φθάσει εἰς τὴν ὀφειλομένην, εἰς τὴν ἐμπρέπουσαν εἰς αὐτὴν θέσιν, διὰ τῆς ἀποβολῆς τῆς κακίας, διὰ προσλήψεως τῆς ἀρετῆς. Ὅρος αἱ ψευδεῖς γνώσεις, ἃς εἶχεν ἀποκτήσει, στασιάζασα κατὰ τοῦ Δημιουργοῦ αὐτῆς ἀληθινοῦ Θεοῦ· βουνὸς πᾶσα πονηρία, κατεξανισταμένη, συμπνίγουσα τὴν ἀρετὴν. Οἱ καταρραγγέντες διὰ τῆς ἀσεβείας εἰς τὴν ἀπώλειαν ἀνθρώποι, πληρουμένων τῶν κενῶν διὰ τῆς τελειότητος τοῦ Εὐαγγελίου, ἐμελλον ἐπανελθεῖν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, ταπεινομένων τῶν ὀρέων καὶ τῶν βουνῶν, τῶν ἐπηρμένων πονηρῶν δαυμόνων, οἵτινες κατέπεσον ὑπὸ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ.

«Καὶ ἔσται τὰ σκολιὰ εἰς εὐθεῖαν, καὶ αἱ τραχεῖαι εἰς ὁδοὺς λείας». Τὰ σκολιὰ ἦθη τῶν διεστραμμένων ἀνθρώπων· αἱ σκληραὶ, τραχεῖαι, φρικώδεις γνώμαι καὶ ψυχικαὶ διαθέσεις αὐτῶν.

Ὅχι μόνον ἡ πονηρία καὶ διαφθορὰ ἀλλὰ καὶ ἡ ὠμότης εἶχον φθάσει εἰς τὸ μὴ περαιτέρω. Ἡ αἱματοχυσία, ὁ κατακεραματισμὸς τῶν ἀνθρωπίνων σαρκῶν ὑπὸ ἀγρίων θηρίων ἦσαν τὰ λαμπρότερα τῶν θεαμάτων. Ὅχι πόλεμοι ἐνδοχοὶ πρὸς ὑπεράσπισιν τοῦ δικαίου τῆς φυλῆς ἢ τοῦ ὀνόματος, ἀλλὰ χάριν ἀναψυχῆς, ἐν καιρῷ ψυχικῆς γαλήνης, πρὸς τέρψιν τῶν ὀφθαλμῶν. Ματρῶναι ἀβραὶ χαριτόδωτοι ἀγαλματώδεις, στολισματα τοῦ σταδίου, τοῦ ἀμιμιθεάτρου εἰς τὴν κοσμοκρατείαν Ρώμην, ἔβλεπον χειροκροτοῦσαι, μειδιῶσαι μακαρίως. Οἱ μονομάχοι δὲν κατήρχοντο εἰς τιμητικὸν ἀγῶνα· ὅταν ὁ εἰς ἀφήρει τὴν ζωὴν τοῦ ἄλλου ἐν τῇ μάχῃ ἐθεωρεῖτο ἐνδοχὸς νικητῆς. Ὁ Ἰούλιος Καῖσαρ ἐσημειώθη διὰ πολλῶν ἐνδοχῶν κατορθωμάτων, ἀλλ' ἐν τούτων καταστήσαν αὐτὸν ἀγαπητὸν εἰς τὸν λαόν ἦτο ἡ παράστασις τῶν τριακοσίων εἰκοσι ζευγῶν μονομάχων, τοὺς ὁποίους

εστόλισε πρὸς τοῦτο δι' ἀργυρῶν πανοπλιῶν· τότε ἤνθησε τὸ ὄνομά του εἰς ὅλα τὰ χεῖλη· ἐκέρδισε τὴν εὐνοίαν τῶν συμπατριωτῶν του. Ἄλλοτε παρέθεσε 1200 ἀνθρώπους κατὰ 40 ἐλεφάντων. Ἡ συμπάθει καὶ ἡ εὐνοία τὴν ὁποίαν ἐκέρδισεν, ἔσχον μεγάλην ἐπιρροὴν ἀργότερα ἐπὶ τῆς ὑψηλόφρονος δημοκρατικῆς Ρώμης, ὅπως τὸν ὑποφέρει φέροντα τὸν τίτλον τοῦ Imperator. Εἰς τὸν Καιάδαν ἐρίπτοντο τὰ ἀδύνατα βρέφη, εἰς τὴν Ρώμην πᾶν τοιοῦτον ἀνεξαιρέτως ἐφονεύετο, ἂν ὁ πατὴρ δὲν ἐπέτρεπε νὰ ζήσῃ· καὶ τὰ τέκνα ὅμως, κατὰ πολὺ φυσικὸν λόγον, τὰ ὑπὸ τοιούτους ὄρους ἀνατρεφόμενα καὶ ὑπὸ τοιούτων παραδειγμάτων διδασκόμενα, τὴν αὐτὴν τρυφερότητα εἶχον διὰ τοὺς γονεῖς των. Εἰς τὸν ὀρίζοντα τῆς Σπάρτης φαίνεται ἡ φιλόστοργος ἔγγαμος θυγάτηρ, θηλάζουσα τὸν ἐν τῇ φυλακῇ ἐρριμμένον ὑπὸ τοῦ συζύγου γέροντα πατέρα καὶ εἰς τὸν ἐξ ἀσιτείας θάνατον καταδικασθέντα ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὴν Ρώμην ἡ θυγάτηρ τοῦ Servius Tullius διέρχεται ἐν τῷ ἔργῳ ἐπὶ τοῦ πτώματος τοῦ γέροντος πατρὸς της, τοῦ κρημνισθέντος ὑπὸ τῆς κλίμακος τοῦ μεγάρου τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου ὑπὸ τοῦ συζύγου τῆς Tarquinius, καὶ φωνεῖ ἐν τῇ ὁδῷ κατὰ δικταγὴν του καὶ σπεύδει ἐν τῷ δημοτικῷ συμβουλίῳ συγχαιρομένη τὸν σύζυγον ἐπὶ τῇ ἀρπαγῇ τοῦ θρόνου. Καὶ προϊόντος τοῦ χρόνου ἡ σκληρότης καὶ τραχύτης κορυφούνται, θριαμβεύουσι χειροκροτοῦνται ἐν ἀλλαλαγμῷ, ὑποστηρίζουμέναι ὑπὸ τοῦ διαστραφέντος νόμου.

Αἱ σκολιὰ εἰς εὐθεῖαν καὶ αἱ τραχεῖαι εἰς λείας· προσέτι ἡ ἀσάφεια καὶ ποικιλία τοῦ παλαιοῦ νόμου, τὴν ὁποίαν ἔμελλεν ἀντικταστήσῃ ἡ σαφήνεια, ἡ ἀπλότης ἐν τῷ ὄψει, ἡ πραότης τοῦ νέου. «Καὶ ὄψεται πᾶσα σὰρξ τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ.» Τὴν θείαν οἰκονομίαν, τὴν σωτήριον ἐνανθρώπησιν, τὴν νέαν ζωὴν, τὸν εἰς τὸν ἐκβλητὸν τοῦ Παραδείσου ὕδρῳμενον ἀποπλανηθέντα Ἀδὰμ ἐπαγγεϊλάμενον ἤδη ὑπὸ τοῦ Πατρὸς μονογενῆ υἱόν, τὸ φῶς τοῦ κόσμου, ὅπερ ἔμελλε φωτίσαι, πρὸς ὃν ἤθελον προσέλθει αἱ πατριαι τῶν ἐθνῶν, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ διὰ στόματος τοῦ προφήτου Ἡσαΐα λαλήσαντος πάλιν ἀγίου Πνεύματος «Ἰδοὺ τέθεικά σοι εἰς φῶς ἐθνῶν.» Ὁ ἄχρονος ὡς ἀράτος Θεός, ὁ σύγχρονος ὡς ὀρατὸς ἄνθρωπος.

«Καὶ ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ πατρός, πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας».

«Καὶ ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο» Ἡ ὑπόσχεσις· ἡ ἐκδηλωθεῖσα τοῦ Ὑψίστου πρὸς τὸν ἄνθρωπον τὸ πλάσμα αὐτοῦ ἀγάπη. Κατεδέχθη τὴν μέχρι τῆς γῆς συγκατάβασιν, τὴν μετὰ τοῦ ἀνθρώπου συνκναστροφὴν, ὅπως ἀναπλάσῃ αὐτὸν «ἵνα τοῦ χειρόνος μεταλαβῶν, μεταδῶ μοι τοῦ βελτιόνος» Ὅχι μεταβληθείσης τῆς οὐσίας, ἀναλλοίωτος αὐτὴ καὶ ἀπαθής, ἀλλὰ γενόμενος ἄνθρωπος κατὰ πρόσληψιν σαρκός, ἵνα πλησιέστερον τοῦ πλάσματος εὐρήσεται, «Δίκην γὰρ στρατηγῶν τὴν σάρκα περιθέμενος, τὸν πολέμιον τῆς ἡμετέρας φύσεως κατεπολέμησε»· σκηνώσας εἰς τὴν σάρκα ἡμῶν, ὁμοίαν τῆς ἰδικῆς μας, περιβληθείς ὡς πανοπλίαν ἀτρέπτως, ἀσυγχύτως· «μηδαιῶς ὑποστάντα τροπὴν ἢ φυρμὸν ἢ διαίρεσιν, ἀλλ' ἐκτέρως οὐσίας τὴν ἰδιότητα σώων φυλάξοντα».

«Καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ» Πράγματι ἐφάνη ἐπὶ τῆς γῆς ἡ δύναμις τῆς Θεότητος Του πολυειδῶς. Τὰ ἄπειρα καὶ ποικίλα θαύματά Του, ἡ ὑπερφύης Μεταμόρφωσις Του, τὰ φοβερὰ τεράστια ἐν τῷ καιρῷ τῆς σταυρώσεώς Του, ἡ ὑπὲρ λόγον καὶ ἔνοιαν ἀνάστασις Του, τὰ μετὰ ταῦτα θεοπρεπῆ ἔργα Του, ὁ θρίαμβος αὐτοῦ ἐν τῷ κόσμῳ, κηρυσσομένου τοῦ λόγου Του ὑπὸ τῶν μαθητῶν. Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν, λέγει ὁ προφήτης καὶ βασιλεὺς Δαβὶδ· «δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ πατρός», ὅχι δόξαν ὡς ἡ τῶν ἀγίων ἀγγέλων καὶ ἀγίων ἀνθρώπων, ἀλλ' ὡς μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς, δοξάζοντος αὐτὸν διὰ τῶν σημείων, δοξάζοντος αὐτὸν διὰ τῆς πατρῴας φωνῆς, μαρτυρηθέντα: «(Ὁὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα). «Ἐφ' ὃν ἂν ἴδῃς τὸ πνεῦμα καταβαῖνον καὶ μένον ἐπ' αὐτόν, οὗτός ἐστιν ὁ βαπτίζων ἐν πνεύματι ἀγίῳ»· «πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας». Οὐδὲν ἠλαττώθη παρ' αὐτῷ, προσλαμβανομένης τῆς σαρκός· πλήρης χάριτος ἔμεινεν ἐν ταῖς θαυματουργίαις, πλήρης ἀληθείας ἐν ταῖς διδασκαλίαις.

Πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας ὁ μονογενῆς υἱός, τὸ ἐν τῇ φάτνῃ ὡς ἄνθρωπος βρέφος, ὁ ὢν καὶ ὁ προῶν. «Ἐκτείνων τὸν οὐρανὸν ὡσεὶ δέρριν, ὁ στεγάζων ἐν ὕδασι τὰ ὑπερῶα αὐτοῦ. Ὁ τιθεὶς νέφη τὴν ἐπίβασιν αὐτοῦ, ὁ περιπατῶν ἐπὶ πτερύγων ἀνέμων». Ὁ πρὸ αἰώνων ὑπάρχων Θεός συναναστράφη ταῖς ἀνθρώποις καὶ τὸ φῶς περιέλουσε τὸν κόσμον· τὸ σκότος τῆς πλάνης, τῆς ἀπάτης, τῆς δουλείας διεσκεδάσθη. «Ἐν οἷς ἐπεσκέψατο ἡμᾶς ἀνατολὴ ἐξ ὕψους· ἐπιφᾶναι τοῖς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου καθημένοις. Τοῦ κατευθῆναι τοὺς πόδας ἡμῶν εἰς ὁδὸν εἰρήνης»·

Μόναχον

Μαρία Πινέλλιν

ΑΠΟ ΤΟ ΤΑΞΕΙΔΙ ΜΟΥ

Ἡ Βενετία

ΙΕ'.

Ἡ Βενετία ἦτο καὶ εἶναι ἀκόμη ἡ κατ' ἐξοχὴν πόλις τῶν ἐορτῶν καὶ τῶν πνευματικῶν. Ἀθάναιος ἔμεινεν αἱ ἀπόκρηφ τῆς Βενετίας, καὶ ἱστορικαὶ αἱ θαυμασταὶ λεμβοδρομίαι τῆς ἐποχῆς τῆς καλλιτεχνικῆς της ἀκμῆς. Διὰ τὰς θρησκευτικὰς ἐορτὰς της δὲν ἔχει γίνεαι πολλὸς λόγος, ἀλλ' ὅπου αἱ παραδόσεις καὶ ἡ ἱστορία σιγᾷ, ἡ Τέχνη ἔχει τὸν λόγον. Καὶ ἡ Τέχνη εἰς τὴν Βενετίαν εἶναι ὁ μεγαλειότερος καὶ ὁ πλέον εὐγλωττος καὶ πειστικὸς ἱστορικός. Καμμία περιγραφή καὶ καμμία ἀφήγησις εἰς τὸν κόσμον δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἀναπαραστήσῃ μίαν λιτανεῖαν θρησκευτικὴν, μίαν πομπὴν μεγαλείου καὶ ἐπιστημότητος καὶ ζωῆς καὶ κινήσεως, δυναμένην νὰ συγκριθῇ μετὰ τοὺς πίνακας τῶν μεγάλων ζωγράφων.

Ποτέ μου δὲν εἶχα φαντασθῆ Χριστούγεννα καὶ προσκύνημα μάγων, καθ' ὃν τρόπον τὰ φαντάζομαι, ἀφ' ἧς ἡμέρας, πρὸ δεκαετίας περίπου, ἐνῶ εἰργαζόμην εἰς τὴν Βιβλιοθήκην, ἔστρεψα αἴφνης τὰ μάτια μου πρὸς τὰ ἐπάνω καὶ ἀντίκρισα τὴν θαυμασίαν παράστασιν τῶν Μάγων τοῦ Βερονέζε.

Ἡ ἀπλότης, ἡ πενιχρότης, ἡ ἀγροικὴ ἔνδεικα, αὐτὴ ἡ ταπεινὸς μέσα εἰς τὴν ὁποίαν ἡ θρησκευτικὴ παράδοσις μᾶς παρουσιάζει τὸν Ἰησοῦν βρέφος, ἐξηρανίσθη, ἐξερριζώθη ἀμέσως καὶ ἀποτόμως ἀπὸ τὴν φαντασίαν μου. Ἡσθάνθη μέσα εἰς τὴν ψυχὴν μου ὡς ἓνα βιβλίον κλονισμὸν, ὡς νὰ ἀπεχωρίζουην, νὰ ἀπηνούμην μίαν πολλὴ ἀγαπημένην πίστιν καὶ πεποιθήσιν. Καὶ πράγματι ἡ πίστις μου πρὸς τὴν ταπεινὴν ἐνανθρώπησιν τοῦ Θεοῦ ἐκλονίσθη καὶ εἰς μίαν στιγμὴν εἶδα ὡς διαψευδομένην τὴν Ἀγίαν Γραφήν, τὸ ἱερὸν αὐτὸ βιβλίον, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ τὸ ἄλφα καὶ τὸ ὦμέγα τῶν θρησκευτικῶν μας πεποιθήσεων.

Μία πομπὴ βασιλικὴ μᾶλλον παρὰ θρησκευτικὴ, μία συνοδεία ἀρχόντων, τῶν ὁποίων καὶ τὰ πικραστῆματα καὶ αἱ μορφαι καὶ τὰ ἐνδύματα καὶ αἱ στάσεις ἀποδίδουν τὴν μεγαλοπρέπειαν ἐνὸς πλούτου ἀριστοκρατικοῦ, μίαν δυνάμειν ἀσυγκρίτου, ἰδοὺ οἱ προσκυνηταὶ τοῦ θεοῦ Παιδίου. Ἄντι τοῦ σταύλου τῶν ἀλόγων δύο ἀρχιτεκτονικαὶ οἰκοδομαί, στολισμέναι με κιονοστοιχίας ἀπὸ μάρμαρον τῆς Καρράρας, ἐκθέτουσαι με ὑπερηφάνειαν τὰς καμπύλας τῶν στοῶν των καὶ τὰ ἀνάγλυφα τῶν γείσων των, ἰδοὺ τὸ περιβάλλον ὑπὸ τὸ ὁποῖον κινεῖται ὅλος αὐτός ὁ ὀλοζώντανος καὶ περικαλλῆς κόσμος τῆς θρησκευτικῆς συνοδείας. Ἄλογα τὰ ὁποῖα νομίζεις ὅτι χρεμετίζουν, ἱπποκόμοι ρωμαλέοι καὶ ἠλιοκαεῖς, ἀλουργίδες καὶ κινδύαι ἀπὸ στόφας δαμασκωτάς, κεφαλαὶ θαυμαστικαί, τὰς ὁποίας κάμνουν θαυμασιωτέρας ἀκόμη τὰ ἀδαμαντοστόλιστα διαδήματα καὶ τὸ ἀκτινωτὸν τῆς χιονώδους κόμης· γένεια λευκὰ κλεμμένα ἀπὸ τὸν Σολομῶντα ἢ τὸν Δαυὶδ, μαῦρα παρμένα ἀπὸ κανένα ἱππότην, ἀγγελάκια τὰ ὁποῖα εὐ κάμνουν νὰ τὰ θαυμάζης ὅσον καὶ τὸ θεῖον παιδίον, ἰδοὺ ὅτι μεταβάλλει τὴν ταπεινὴν γέννησιν τῆς Γραφῆς, εἰς μίαν γέννησιν περισσότερον ἀπὸ βασιλικὴν, ἀφοῦ βασιλεῖς τοιαύτης περιωπῆς, ἦλθον νὰ τὴν προσκυνήσουν.

Καὶ τόση εἶναι ἡ δύναμις καὶ ἡ ἐπιβλητικότης τῆς Τέχνης, τόσον εἶναι τὸ φῶς τὸ σκορπισμένον εἰς τὰς μορφὰς τῶν βασιλέων μάγων, ὥστε νὰ βλέπῃ τις ἀμέσως ποῦ εἶναι τὸ πνεῦμα τοῦ ζωγράφου, πῶς κατῴρθωσεν εἰς τὴν παράστασιν ἐκείνην νὰ παρουσιάσῃ τὴν Ἀνατολὴν ὅλην, τὸν τότε δηλαδὴ πολιτισμένον κόσμον κύπτοντα πρὸ τῆς νέας θρησκείας, φωτιζόμενον ἀπὸ τὸ φῶς της, ἐμπνεόμενον ἀπὸ τὸ πνεῦμα της, παλλόμενον καὶ ἀναζῶντα ὑπὸ τὸ θάλπος τῆς ἀγάπης της.

Εἰς θεὸς διὰ τὸν Ἐνετὸν Τεχνίτην, τὸν συνειθισμένον εἰς τὸν πλοῦτον τῶν χρωμάτων καὶ εἰς τὴν αἴγλην τῶν ἀπαστραπτόντων μωσαϊκῶν καὶ εἰς τοὺς κατερῦθρους κινδύας τῶν Procuratori καὶ τῶν Συμβούλων της, καὶ εἰς τὰς ἀλουργίδας καὶ τὰς πορφύρας τῶν δογῶν της, εἰς θεὸς δὲν ἠμποροῦσε νὰ εἶναι νοητός, νὰ εἶναι θεός, νὰ εἶναι μέγας καὶ ἰσχυρὸς μέσα εἰς ἓνα σκοτεινὸν καὶ ἄσχημον σταῦλον.

Καὶ ὁ Ἐνετὸς ζωγράφος ἔθεσεν ὑπὸ σκιάν τὸν σταῦλον, ἐλησμώνησε τὴν παράδοσιν, ἀπόθησε μακρὰν τὰς ταπεινοφροσύνας, ἀφῆκε τοὺς ἐπιμένοντας εἰς αὐτὰς νὰ τὰς φαντάζονται ὅπως θέλουν καὶ ἐπαρουσίασε τοὺς μεγαλοπρεπεστεροὺς τῆς ἐποχῆς ἀρχοντας, ἐτοιμοὺς νὰ προσφέρουν εἰς

τὸν νεοσύστατον βωμὸν τοῦ μικροῦ Ἰησοῦ ὅτι ἕκαστος εἶχεν ὄρατον καὶ πολῦτιμον. Δὲν εἶναι οἱ μάγοι ἄνθρωποι ἀγροῖκοι καὶ ἀμυθεῖς καὶ δυσιδίωμοι, οὔτε πτωχοὶ καὶ ἄστεγοι καὶ τυχοδιώκται, ἀλλὰ σοφοὶ τόσον, ὅσον καὶ ἰσχυροί, ὅσον καὶ ἀρχοντες, ὅσον καὶ ὠρατοὶ καὶ ἐπιβλητικοὶ μέσα εἰς τὴν χλιδὴν καὶ τὴν πολυτέλειαν ἐνὸς πλούτου μυθώδους, τοῦ ὁποῖου τὸ μυστήριον κατεῖχε μόνον ἡ Ἀνατολή.

Καὶ δὲν ἠξέυρω διατὶ ὑπέθεσα τότε καὶ ὑποθέτω καὶ τώρα ἀκόμη ὅτι μίαν τοιαύτη ἀλληγορικὴ ἐορτὴ θὰ ἐγένετο εἰς τὴν Βενετίαν, ὅπως καὶ ἡ ἄλλη ἡ τῆς καταδύσεως τοῦ δακτυλίου τῶν Δογῶν εἰς τὴν θάλασσαν κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν φώτων, ἡ συμβολίζουσα τὴν σύζευξιν τῆς Βενετίας μετὰ τὴν θάλασσαν, καὶ τὴν μεγάλην ἐπ' αὐτῆς κυριότητα τῆς πανισχυροῦ δημοκρατίας.

Ὅπως δὴποτε μίαν μεγάλην θρησκευτικὴν ἐορτὴν, ὡς ἡ τῶν Χριστουγέννων, τελομένη ἐντὸς τοῦ Ἁγίου Μάρκου μετὰ τὴν πομπὴν παράταξιν τῶν Δογῶν καὶ τῶν δογαρισσῶν καὶ τῶν πριγκηπικῶν ἀκολουθῶν, μετὰ τοὺς ὠραίους καὶ χρυσοστολισμένους θαλασσινοὺς καὶ μετὰ τὰς ὠραιότερας συντροφους των, μετὰ ἓνα κληρὸν ἐθνικῶν μᾶλλον ἀρχῶν καὶ ἰδεῶν, μετὰ μουσικὰς συμφωνίας καὶ φωτοχυσίας καὶ ἐις τὴν ἐορτὰς, θὰ ἦτο κατὰ ὠραῖον καὶ μεγαλοπρεπές, κατὰ ἀσύγκριτον καὶ μετὰ τῆς Ρώμης ἀκόμη τὰς πομπὰς θρησκευτικῆς ἐορτῆς.

Μία λιτανεῖα ἀνὰ τὴν θαυμασίαν πλατεῖαν, μία παρέλασις πρὸ τοῦ δογικοῦ Ἀνακτόρου, ἰδοὺ ὅτι ἡ Τέχνη εἰς ἀπεράντους πίνακας ἀπεθανάτισεν, ἰδοὺ ὅτι προκαλεῖ τὸ θάμβος καὶ τὴν κατάπληξιν τοῦ ἐπισκέπτου τῶν πινακοθηκῶν τῆς Ἀκαδημίας.

Χιλιάδες κόσμου ἀκολουθοῦν τὰς λιτανεῖας αὐτάς, πρωτοποροῦντος τοῦ κλήρου μετὰ τοὺς σταυροὺς καὶ τὰς σημαίας καὶ τὰ θρησκευτικὰ λάβαρα, τοῦ κλήρου ὑπὸ τὰ χρυσοῦ του ἄμφια καὶ τὰς ἀδαμαντοστολιστοὺς μήτρας, ἐνῶ ἀπὸ τῶν ἐξωστῶν τῶν Procuratie καὶ τῶν ἀνακτόρων, ὁ Δόγης ἐπὶ τοῦ θρόνου καὶ ἡ Δόγισσα καὶ οἱ ὠρατοὶ ἱππῶται καὶ αἱ ὠραταὶ κυρίαὶ θεῶνται μετ' εὐλαβείας τὴν παρέλασιν.

Ὅλη αὐτὴ ἡ εἰκὼν ζῆ καὶ κινεῖται καὶ εἶναι γεμάτη δρᾶσιν καὶ ἀλήθειαν καὶ πλέει μέσα εἰς ἓνα χρυσοῦν φῶς καὶ ἀποδίδει μίαν ὥραν ζωῆς ὀλοκλήρου τῆς πόλεως, εἰς τὸ ὠραιότερον καὶ πλουσιώτερον καὶ καλλιτεχνικώτερον αὐτῆς κέντρον, τὴν πλατεῖαν τοῦ Ἁγίου Μάρκου.

Μετὰ τὰς εἰκόνας αὐτάς ἀναδημιουργεῖτε εὐκολὰ τελετὰς θρησκευτικὰς ὡς τὴν τῶν Χριστουγέννων, μετὰ τὴν ποίησιν τῶν κωδωνοκρουσιῶν τόσον ναῶν, οἱ ὁποῖοι ὡς πλεόν μέσα εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ὡς θὰ φωτοστολιζῶνται τὴν βραδεῖαν αὐτὴν καὶ ὡς θὰ σκορπίζου μελωδίας καὶ μουσικὰς συμφωνίας εἰς τὴν νυκτερινὴν σιγὴν τῶν θαλασσῶν, θὰ ἀποτελοῦν μίαν εἰκόνα φαντασμαγορικὴν θαυμασίαν.

Εἰς τὸ θέαμα αὐτὸ προσθέσατε τὴν παρέλασιν τῶν φανοστολισμένων γονδολῶν, αἱ ὁποῖαι θὰ διασχίζου καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις τὰς θαλασσίας διώρυγας καὶ αἱ ὁποῖαι θὰ παρατάσσονται πρὸ τῶν ναῶν ἀνὰ ἑκατοντάδας ἀναμεινόμεναι τὰς ὠραίας καὶ εὐλαβεῖς συνοδείας τῶν ἐκκλησιαζομένων. Ἀκολουθήσατε ἔπειτα τὰς περικαλεῖς γυναικῆς τῆς Βενετίας στολισμένας μετὰ φορέματα χοροῦ καὶ μετὰ κινδύας

ζωηρών χρωμάτων και με αστραποβολήματα μεταξύς και βελούδου και νταντελών και πολυτίμων λίθων, τήν στιγμήν καθ' ἣν ἐξέρχονται τῶν φωτοπλημμυρῶντων πλοιαρίων πρὸ τῆς μικρᾶς πλατείας τοῦ Δογικοῦ Ἀνακτόρου και διευθύνονται πρὸς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἀγίου Μάρκου. Φαντασθῆτε ἔπειτα τὰς ἀντανκλάσεις τῶν μωσαϊκῶν και τῶν χρυσῶν θυρίδων, και τῶν πολυχρῶμων κιονοστοιχιῶν, και τῶν χρυσῶν ἵππων και τῶν ὀλοκεντήτων και χρυσοστολισμένων τροῦλων τῆς ἐκκλησίας, ἡ ὁποία θὰ πλῆθ' εἰς τὰ φῶτα χιλιάδων φανῶν και χρυσῶν κεριῶν και ἠλεκτρικῶν γλωσσίδων και εἶπέτε μου ἔπειτα, ἐὰν εἰς κανὲν μέρος τῆς γῆς εἶναι δυνατὸν νὰ ἐορτάζωνται τὰ Χριστούγεννα τόσοσθαμ-βωτικά και μεθυστικά και ὠραῖα, ὅσων εἰς τὴν Βενετιάν.

Η ΚΟΥΚΛΑ ΤΗΣ ΟΚΤΑΕΤΟΥΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ

Τὰ πρὸς δημοσίευσιν πεμπόμενα ἡμῖν χειρογράφα δημοσιεύόμενα ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται «εἶνε γραμμένον εἰς τὴν ἐπικεφαλίδα ἐκάστης ἐφημερίδος» και ὅμως μία ὀκταέτις συγγραφεὺς ἐπέπρωτο νὰ ἐξαίρεθῆ τοῦ γενικοῦ τούτου κανόνος, διὰ πρῶτην φοράν ὅπου ἐπαρουσιάσθη μετὰ τὸ χειρόγραφόν της εἰς τὴν δημοσιότητα. Τῆς ἐπεστράφη τὸ χειρόγραφον και μετὰ ἀκόμη συγχρητήρια διὰ τὸ μέλλον.

Ἡ μονογενὴς Walburga εἶνε ὀκτὼ χρόνων ὄρφανὴ πατρός, ἀνατρέφεται ἀπὸ τὴν μητέρα της, ἧτις ἐξασκεῖ τὸ ἐπάγγελμα τῆς ἐπὶ ἡμερομισθίῳ ὑπηρετίας, Zugeherin ὡς λέγεται εἰς τὴν Γερμανίαν. Ἡ μήτηρ της ἠσθένησεν ἀπὸ ἰνφλουέντσας και ἔμεινε δύο ἐβδομάδας κλινήρης. Αἱ μικραὶ οἰκονομίαι τὰς ὁποίας εἶχαν, ἐξητλήθησαν.

Εἰς τὸ διάστημα τῆς ἀσθενείας ἡ Walburga ὑπηρετεῖ τὴν πάσχουσαν μητέρα, ἠγόραζεν ὅ,τι ἐχρειάζοντο, ὥστε ἐγνώριζε κάλλιστα τὴν κατάστασιν τοῦ βαλκαντίου των. Ὅταν ἔφθασεν εἰς τὰ τελευταῖα λεπτὰ ἤρχισε νὰ σκέπτεται τί πρέπει νὰ κάμῃ. Ἐκτὸς τῆς πελατείας τῆς μητρός της, τὴν ὁποίαν πάλιν ἡ Walburga εἰδοποίησε, δικαιολογοῦσα τὴν ἀπουσίαν της, οὐδεὶς ἄλλος ἐγνώριζε τί συνέβαινε εἰς τὸ τέταρτον πάτωμα εὐρισκόμενον δωμάτιόν των. Τὴν νύκτα ἐκείνην δὲν ἐκοιμήθη καλά· ἐσκέπτετο εἰς ποῖον ν' ἀποταθῆ, εἰς ποῖον νὰ διηγηθῆ τὴν θέσιν των. Ἐπέρασα ὅλα τὰ πρόσωπα, ὅπου ἐγνώριζα, ἀπὸ τὸν νοῦν μου, εἶπεν ἡ ἰδία, και δὲν εὐρήκα ἕνα, τὸ ὁποῖον νὰ μ' ἐνεθάρρυνε. Δὲν εἶχε δὲ και τίποτε οὔτε πολῦτιμον, οὔτε περιττόν, ὅπως τὸ ἐκποίηση, τώρα, ὅτε πλέον ἦτο εἰς ἀνάγκῃ ἢ μήτηρ της. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας θὰ ἦτο εἰς κατάστασιν νὰ ἐργασθῆ πάλιν, ἀλλὰ πῶς νὰ φθάσουν ἕως ἐκεῖ; οὐδεὶς ἐγνώριζε τὴν θέσιν των. Ἐπρεπε λοιπὸν νὰ εὔρη τὸ μέσον αὐτὴ νὰ σώσῃ τὴν ἀγαπητὴν μητέρα.

Ἀφοῦ ἐπέρασεν ἀπὸ τὸν νοῦν της και ὅλα τὰ ἀπολύτως χρειώδη τοῦ σπιτιοῦ των, ὅπως ἔκαμε και διὰ τὰ γνωστά των πρόσωπα, εὐρήκα κατὰ τι τὸ ὁποῖον τῆς ἐφάνη σάντις εἰς ναυαγόν. Εἶχε μίαν ὠραίαν κούκλαν, δῶρον τῆς νονᾶς της. Δὲν ἦτο μὲν τι πολῦτιμον, ἀλλ' ὅπωςδὴποτε παρουσιάσιστον, και κατὰλληλος ἡ ἐποχὴ πρὸς πώλησιν αὐτοῦ διὰ τὰς

ἐορτὰς τῶν Χριστουγέννων. Ἐσκέφθη νὰ τὴν ὑπάγῃ τὸ πρῶτ' ἀμέσως εἰς ἕνα παλαιοπώλην. Εἶπε τὴν ἰδέαν της πρὸς τὴν μητέρα της, ἡ ὁποία ἀμφέβαλλε μὲν διὰ τὴν ἐπιτυχίαν, δὲν ἠμποῦδτε ὅμως τὴν μικρὰν ἀπὸ τοῦ νὰ κάμῃ ὅ,τι ἐσκέφθη.

Τὸ πρῶτ' ἐκίνησεν ἀμέσως διὰ τὸ πλησιέστερον κατὰστημα ἐνὸς Trödler. Ἄλλ' οἱ Trödler ἀγοράζουσι συνήθως ἐπιπλα, διάφορα ἄλλα οἰκιακὰ σκεῦῃ ἢ και ἐνδύματα ἀκόμη, ὄχι ὅμως και κούκλας. Ὅταν εἶδεν ὁ ἄνθρωπος τὴν μικρὰν κόρην ν' ἀνοίξῃ τὸ δῆμα και νὰ τοῦ προτείνῃ τὸ ἀντικείμενον τοῦτο πρὸς ἀγοράν, συνωφρῶθη ὀλίγον, ἔπειτα ἐγέλασε και τῆς εἶπε: δὲν ἀγοράζω τέτοια πράγματα· και ὅταν ἡ μικρὰ προσέθεσεν ὅτι θὰ τὴν ἔδιδεν εὐθηνά, ἐκεῖνος στενωχωρημένος ἀπὸ τὰ ἐγκώμια τῆς πωλητρίδος τῆς εἶπεν; ἄφες με ἤσυχον, παιδί, και πῆγαινε σὸ καλὸ. Ἐφυγε τότε πρᾶγματι τὸ παιδί, ἀλλὰ χωρὶς νὰ ἤξευρῃ ποῦ κατηύθιεν τὸ βῆμα και τί νὰ κάμῃ.

Ἦτο ἐνάτη σχεδὸν πρωινὴ ὥρα. Συνήντησε μίαν διανομέα ἐφημερίδων, ἧτις εἶχε τελειώσει πλέον τὴν διανομὴν και ἐπέστρεφεν εἰς τὸν οἶκον της. Ἡ θέα τῆς γυναίκος αὐτῆς ὑπῆρξεν ἀκτις φωτεινὴ διὰ τὸ σκοτισμένον πνεῦμα τῆς μικρᾶς. Δὲν ἐτόλμα νὰ ἐκμυστηρεθῆ εἰς οὐδὲνα τὴν θέσιν της· ἀλλ' ἂν ὅ,τι δὲν ἐτόλμα νὰ κάμῃ προφορικῶς τὸ ἔκκαμνε γραπτῶς; Ἄν ἔγραφεν ὅλον τὸ περιστατικὸν ὡς διήγημα και τὸ ἔρριπτεν εἰς τὸ γραμματοκιβώτιον μιᾶς ἐφημερίδος; Ὅθ' ἐπετύγχανεν ἴσως· πάντοτε καλλίτερα θὰ τὴν ὑπεδέχοντο ἀπὸ τὸν Trödler. Ἐβᾶδιζε μολαταῦτα ταλαντευομένη· ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐστάθμευε, και πάλιν ἐξητολούθει τὸν δρόμον της σκεπτικωτέρα· ὅταν ἔφθασεν ὅμως τὴν θύραν τοῦ οἴκου των ἔλαβεν ὀριστικὴν πλῆον ἀπόφασιν. Ὅθ' γράψω, εἶπε.

Τὴν διανομέα τῶν ἐφημερίδων τὴν ὁποίαν συνήντησε ἐγνώριζε καλῶς ὡς και τὸ γραφεῖον ὅποθεν ἐλάμβανε τὰς ἐφημερίδας. Τὸ φύλλον ἐκεῖνο εἶνε ἡμερήσιον και πολὺ διαδομένον. Ἄλλ' ἐγνώριζε και μίαν ἄλλην Κυρία, ἡ ὁποία κἀτάκει εἰς τὸν δρόμον των, και τὴν ὁποίαν ἔτυχε νὰ συναντήσῃ ἐρχομένη ἀπὸ τὸ σχολεῖον, και τῆς ἐμειδίασε, και τῆς ἐχάιδεσε τὴν κεφαλὴν, και ἡ ὁποία Κυρία ἔγραφεν ἐν παιδικὸν περιοδικόν. Τὸ περιοδικόν τοῦτο τῆς ἔδωκεν πολ- λάκις ν' ἀναγνώσῃ οἱ πελάτιδες τῆς μητρός της και αἱ συμμαθήτριά της. Τὸ πρόσωπον τοῦτο τῆς ἐφάνη τὸ κατὰλληλότερον. Τὸ βλέμμα, τὸ μειδίαμα, ἡ θωπεῖα τὴν ἐνεθάρρυνε.

Φθάνει εἰς τὸ δωμάτιον των, διηγεῖται πρὸς τὴν μητέρα τὴν ἀποτυχίαν της διὰ τὴν πώλησιν τῆς κούκλας και τὴν ἀπόφασίν της νὰ γράψῃ. Σχίζει δύο φύλλα ἀπὸ τὸ τετράδιον της και ἀρχίζει νὰ γράφῃ λεπτομερῶς τὰ τῆς ἀσθε- νείας τῆς μητρός της μέχρι τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν ἐξητλήθησαν αἱ τελευταῖαι οἰκονομίαι των. Ὅταν ἐτελείωσε τὴν διήγησίν της, τὴν ἀνέγνωσε και πρὸς τὴν μητέρα της και τὴν ὑπέγραψε δίδουσα και τὴν διευθυσίν της.

Ἐδίπλωσε τὰ δύο της φύλλα, τὰ ἐσώκλεισεν εἰς ἕνα φάκελλον, γράφουσα μετὰ καλλιγραφικὰ γράμματα ἐπ' αὐτοῦ τὸ ὄνομα τῆς δημοσιογράφου και ἐπῆγε και τὸ ἔρριψεν ἡ ἰδία εἰς τὸ γραμματοκιβώτιόν της.

Ἐσῶσεν ἡ μικρὰ διὰ τῆς καλῆς της σκέψεως τὴν πάσχουσαν μητέρα της, και ἴσως ἐξησφάλισε και δι' ἑαυτὴν κάποιον θέσιν ἐν τῷ κόσμῳ διὰ τοῦ διαθήματός της. Τὸ χειρογράφον της τῆς ἐπεστράφη μετὰ τινος μόνον παρατηρήσεις πρὸς διόρθωσιν, πρὶν τεθῆ ὑπὸ τὰ πιστήρια.

Ὅπως ἐπιστήθουν ἴσως τὴν προσοχὴν τῆς ὑπὸ τοιούτους ὄρους παρουσιαζομένης ὀκταετούς συγγραφέως.

Μόνυχον

Μαρία Πινέλλη

ΡΩΣΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΛΕΩΝ ΤΟΛΣΤΟΗ

Γ.

Ὅπως τὰ τοῦ Τουργκένιεφ οὕτω και τὰ πρόσωπα τοῦ Τολστόη διαίρουσιν εἰς ἀριθμὸν τινὰ γενναίων τύπων. Ὁ κεντρικὸς τύπος, ὁ κυριαρχῶν εἰς ὀλόκληρον τὸ ἔργον του, ἀπὸ τὸν Νικολένκα, τὸν ἥρωα τῆς «Παιδικῆς ἡλικίας» ἕως τὸν Pzdnychev τῆς «Σονάτας Kreutzer» και τὸν Νεκλισοδῶφ τῆς «Ἀναστάσεως» εἶνε ἐπίσης ὁ κατ' ἐξίρεισιν αὐτοβιογραφικὸς τύπος. Τὸ πρόσωπον δὲν ἔχει καμμίαν ἀπὸ τὰς θαυμαστάς ιδιότητας, μετὰ τὰς ὁποίας ὁ Βύρων ἠρέσκετο νὰ στολιζῆ τὰς διαδοχικὰς ἐνσαρκώσεις τῆς ὑπερφάνου ἀτομικότητός του. Εἶνε ἕνα ὃν μᾶλλον κοινὸν και μέτριον, τὸ ὁποῖον ἀπαντᾷ περισσοτέρας ἀποτυχίας ἀπὸ ἐπιτυχίας εἰς τὴν ζωὴν, γίνεται συχνὰ γελοῖον και δὲν ἔχει ἀκόμη, ὅπως οἱ ἥρωες τοῦ Τουργκένιεφ, τὸν τρόπον ν' ἀστεϊεύεται μετὰ ἀτυχήματά του. Ὁρατοί, προικισμένοι μετὰ πολλὰ χαρίσματα, και εὐτυχεῖς εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις των, οἱ Βρόνσκοι και οἱ Ἀνδρέαι Βολκόνσκη ἀντιμετωπίζουσι τοὺς μὴ εὐνοουμένους αὐτοὺς τῆς τύχης. Ἄλλ' αἱ προτιμήσεις τοῦ συγγραφέως δὲν εἶνε ποσῶς δι' αὐτοὺς και τέλος ὁ καλὸς τοὺς ἀστῆρ τοὺς ἀφίνει εἰς μίαν στιγμήν. Ἐνας μέσος τύπος ἔχει ἀντιπρόσωπον τὸν Νικόλαον Ῥοστόβ εἰς τὸν «Πόλεμον και τὴν Εἰρήνην» και τὸν Στίβα Ὁμπόσκη εἰς τὴν «Ἄννα Καρένιν». ἄνθρωποι εὐτυχεῖς, διότι δὲν ζητοῦν τὴν εὐτυχίαν οὔτε πολὺ ὑψηλά, οὔτε πολὺ μακράν. Φθάνουσι εἰς τοὺς εὐνοουμένους του, τοὺς ἀνθρώπους τῆς πραγματικῆς ἐσωτερικῆς ἀληθείας, οἱ ὁποῖοι δὲν ζητοῦν τίποτε εἰς τὴν ζωὴν, διότι ἡ ζωὴ δὲν ἔχει τίποτε νὰ τοὺς δώσῃ, τὸ ὁποῖον νὰ τοὺς χρησιμεύῃ. Ἡ χαρὰ των και ἡ εὐχαρίστησις των εἶνε εἰς τὴν ἐστίαν τῆς ψυχῆς των, ψυχῆς ἀπλῆς, ἀμερίμου και ταπεινῆς. Τοιοῦτος ὁ δυστυχὴς μουσικὸς τῆς «Λουκέρνης», ὁ Πλάτων Καρκατιάεβ τοῦ «Πολέμου και τῆς Εἰρήνης» και ὁ γέρον ἐργάτης Ἀκίμ τῆς «Δυνάμεως τοῦ Σκότους».

Ἡ εἰκὼν, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ συγγραφεὺς κάμνει νὰ κινεῖται και νὰ φαίνεται ὅλος αὐτὸς ὁ κόσμος εἶνε ἀπέραντος. Κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἔργου του, ὁ Τολστόη παρουσιάσθη ὡς θυμαστος ζωγράφος τῆς παιδικῆς ἡλικίας.

Ἐνῶ κλαίει μετὰ εὐλιχρῆσιν ἐπάνω εἰς τὸν τάφον τῆς μητρός της, ἡ Νικολένκα, σκέπτεται συγχρόνως πλῆθος πραγμάτων, τὰ ὁποῖα δὲν ἔχουν τίποτε τὸ κοινὸν μετὰ τὴν λύπην

της, ἡ ὁποία ἐν τούτοις εἶνε βαθεῖα. Οἱ περιστοιχίζοντες τὴν Νικολένκα ἀνήκουσι εἰς τὴν ἀριστοκρατικὴν σφαῖραν και τὸ κοινὸν αὐτὸ δὲν φέρει κανὲν ἔχνος τῆς φροντίδος τῶν κοινωνικῶν θεσμῶν, οἱ ὁποῖοι ἤδη ἐτάραττον τὰ σύγχρονα πνεύματα εἰς τὰς πολλαπλὰς ἐρωτήσεις: «Τίνος τὸ λάθος»; «Τί νὰ κάμωμεν»; τὰς ὁποίας ἐπρόβαλλαν τὴν αὐτὴν ἐποχὴν ὁ Herzan ἢ ὁ Τσερνεσέβσκη· ὁ Τολστόη δὲν ἔχει νὰ δώσῃ ἀπάντησιν. Φαίνεται ὅτι δὲν γνωρίζει τὴν ὑπαρξίν του. Ἡ «Παιδικὴ, ἐφηβικὴ και νεανικὴ ἡλικία», οἱ Δύο Οὐσάροι» και ἡ «Οἰκογενειακὴ εὐτυχία» ἀνήκουσι εἰς τὸν κύκλον αὐτόν.

Ἡ σκηνὴ ἀλλάζει εἰς τὰς «Ἀναμνήσεις ἐκ Σεβαστουπόλεως», τοὺς «Τρεῖς νεκροὺς», τοὺς «Κοζάκους»· τὸ θέατρον γίνεται μεγαλειότερον και ὁ φιλόσοφος, τὸν ὁποῖον τίποτε πρὸ ὀλίγου δὲν παρουσίαζε εἰς τὸν συγγραφέα, κάμνει τὴν ἐμφάνισίν του. Ἐλέγχει τὸ πρόβλημα τῆς ζωῆς, τὴν ἀληθῆ ἐρώτησιν, ἡ ὁποία εἶνε νὰ γνωρίζῃ τις πῶς πρέπει νὰ ζῆ διὰ ν' ἀποθάνῃ καλῶς. Καὶ ὁ θεωρητικὸς τῆς εὐτυχῆς ἀμεριμνησίας, ἀρχίζει τὴν διδασκαλίαν του. Ὁ πραγματικὸς ἥρωας τοῦ πολέμου τῆς Κριμαίας, εἶνε τὸ πλῆθος τῶν ἀπλῶν στρατιωτῶν, ἡρωϊκὸν και μεγάλο, διότι δὲν ἀμφιβάλλει διὰ τὸ μεγαλεῖον ὅπου ἔχει ὁ ὑπὲρ πατρίδος θάνατος. Τὸ μάθημα γίνεται περισσότερον αἰσθητὸν ἀκόμη εἰς τοὺς «Τρεῖς νεκροὺς»: θάνατος ὀδυνηρὸς κυρίας τῆς ἀριστοκρατίας, θάνατος εὐκολὸς ἀνθρώπου τοῦ λαοῦ, και θάνατος, εὐτυχῶς ἀσυνειδήτος, ἐνὸς δένδρου τὸ ὁποῖον κόπτουν. Μετὰ τὴν τέχνην τοῦ ν' ἀποθνήσκῃ τις καλῶς, ἡ τέχνη τοῦ πῶς νὰ ζῆ καλῶς, φαίνεται εἰς τοὺς «Κοζάκους», ὅπου ἀναλαμβάνων τὴν ἀπολογίαν τῆς στοιχειώδους ἀπλοτήτος, ὁ Τολστόη ἀναλύει ἤδη τὸ θέμα, τὸ ὁποῖον θὰ εἶνε ἡ τελευταία λέξις τῆς φιλοσοφίας. Ἀπὸ ὅλας τὰς μορφαίς τῆς εὐτυχίας, δηλαδὴ τῆς εὐχαριστήσεως, ἡ ὁποία δίδεται εἰς τὰ φυσικὰ ἔνστικτα, ἡ πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπη και ἀφοσίωσις, εἶνε συγχρόνως οἱ πλέον νόμιμοι και αἱ μᾶλλον παραδεκταί. Ἀπὸ τὴν στιγμήν αὐτὴν ἡ ἀξία τοῦ ἀτόμου και ὁ ἀλτρουισμὸς θὰ κατέχουν διαρκῶς τὴν σκέψιν του.

Ὁ ἀγὼν αὐτὸς εἶνε ὀλιγώτερον καταφανὴς εἰς τὸν «Πόλεμον και τὴν Εἰρήνην» και εἰς τὴν «Ἄννα Καρένιν», διότι ὁ σκεπτικιστὴς δίδει θέσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὸν ζωγράφον. Ἡ θεωρία τῆς ἀσυνειδήσιας ἔχει εἰς τὸν θαυμασιὸν αὐτὸν καλλιτέχνην λόγον ὑπάρξεως και προσωπικὴν δικαιολογίαν· δὲν εἶνε ἀληθῶς μέγας παρὰ ὅταν δημιουργεῖ ἀσυνειδήτως, διὰ μιᾶς ἐσωτερικῆς μεταμορφώσεως, ἡ ὁποία γίνεται αὐτομάτως ἀπὸ τὰς ἐξωτερικὰς ἐντυπώσεις. Συγχρόνως ἀποδίδεται εἰς αὐτὸν ἕνα εἶδος γυναικείας νοημοσύνης· ἡ προσπάθεια ν' ἀνακατεύῃ τὴν λογικὴν διήγησιν μετὰ ἀμέσως αἰσθημα, τὴν σκέψιν μετὰ τὴν καρδίαν. Τὸ ἀποτέλεσμα εἶνε ἀκόμη μία ἀντίφρασις. Ἄλλ' ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γενικῆς συνθέσεως ὁ «Πόλεμος και ἡ Εἰρήνη» ἀνήκει εἰς τὸ ὅλον του, εἰς κατηγορίαν δημιουργίας ὁρμεμφύτου.

Ὁ συγγραφεὺς ζητεῖ δι' αὐτοῦ νὰ παρουσιάσῃ τὴν Ῥωσίαν τοιαύτην, ὁποία ἦτο κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν πολέμων τοῦ Ναπολέοντος, εἰς ἕνα καθρέπτην μεγάλων συμπαθειῶν, ἀφοῦ ὁ νόμος τῆς ἀπελευθερώσεως τῶν δούλων συμπεριλαμ-

βάνεται και ούτος εις αυτόν. Πάν ότι είνε βωσικόν είνε αγαπητόν εις τόν Τολστόη, διότι είνε βωσικόν. Δέν βλέπει ούτε τήν ολύμπιον αδιαφορίαν του Γκαίτε, ούτε τήν απάθειαν γάλλου συγγραφέως τής σχολής των πραγματιστών, βλέπει μόνον είδος έπεικούς ευγνωμοσύνης τής ανθρωπίνης αδυναμίας και του μηθενός τής ανωτάτης ζωής, αίσθημα, τό όποϊον ακόμη μίαν φοράν πλησιάζει τόν συγγραφέα με τόν Δοστογιέβσκη. Περισσότερον περιωρισμένον πάντοτε εις αυτόν τό αίσθημα, τό όποϊον δέν εκτείνεται εις τόν κόσμον των δυστυχών και των ενόχων. "Όχι διότι ό Τολστόη είνε πλέον αυστηρός, αλλά διότι ή δυστυχία και τό έγκλημα είνε εις τά μάτια του πολύ μικρά πράγματα, διά τά όποια δέν είνε ποσώς αναγκάϊον νά γίνεται λόγος.

Δύναται τις νά παρατηρήση εις αυτό ώς αντανάκλασιν του αρχαίου ελληνικού δράματος, τό όποϊον εις τά λάθη και τās θλίψεις των ήρώων του δέν ανεγνώριζε παρά τά αποτελέσματα τής αμεταβλήτου θελήσεως των θεών. Ό Τολστόη πιστεύει εις τό πεπωμένον με τόν ιδιόν του τρόπον, και ό φιλόσοφος των εκ «Σεβαστουπόλεως Αναμνήσεων» επαναφάνεται δυστυχώς εις τινα μέρη και λαμβάνει μέρος, ακόμη και εις τόν «Πόλεμον και τήν Ειρήνην». Λαμβάνει μέρος ελευθέρως εις τήν περιγραφήν των αιματηρών μαχών όπου επαίζετο ή τύχη του Ναπολέοντος και ή τύχη τής Ρωσίας.

Ό Κουτουσώφ, ό όποϊος έκοιμάτο εις τό πολεμικόν συμβούλιον, όπου συνεζητεϊτο τό σχέδιον τής μάχης τής Αουστερλίτσης, και εδιάβαζε ένα μυθιστόρημα τήν προηγουμένην του Borodino, παρουσιάζει τήν θεμελιώδη σκέψιν του συγγραφέως. Ό Κουτουσώφ κάμνει ούτω δοκιμάς φρονήσεως, διότι άφίνει τά γεγονότα νά λάβουν χώραν, όχι εξ αίτίας μιας άτομικής δυνάμεως, αλλά από τήν άσυνείδητον ενέργειαν του πλήθους, τό όποϊον υπακούει εις ανωτέραν θέλησιν υπεράνθρωπον. Οι άνθρωποι δέν είνε παρά αυτόματα. Τό νά θελήση τις νά τους οδηγήση ή νά θυμώση έναντίον των, έάν δέν βαδίζουν κατά τήν διεύθυνσιν κατά τήν όποϊαν επιθυμούσαν, είνε έπίσης άξιον γέλωτος. Δέν δύναται παρά ν' αναλύσουν τήν ψυχικήν εργασίαν, ή όποια γίνεται εις τό έσωτερικόν των, υπό τήν έπιρροήν κρυφίων δυνάμεων, και ιδού ό Τολστόη αναλαμβάνων υπό μεγαλειτέραν κλίμακα τήν εργασίαν, τήν όποϊαν ήδη είχε δοκιμάσει υπό τά τείχη τής Σεβαστουπόλεως.

Η ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΤΟΥ ΩΔΕΙΟΥ

Ποτέ συναυλία του Ωδείου δέν υπήρξε τόσον ποικίλη, πλουσία και απολαυστική, όσον ή προχθεσινή. Δέν θα ήμιλώμεν διά τήν ορχήστραν, τής όποιας ή τελειότης είνε γνωστή, αλλά διά τās νέας καλλιτέχνιδας αι όποϊαι διά πρώτην φοράν παρουσιάσθησαν εις συναυλίαν. Τήν δα Σμαράγδαν Γεννάδη, τής όποιας ή τέχνη εις τό άσμα είνε εξ ίσου μεγάλη, όσον και ή φωνή της ως ύψιφώνου θαυμασία και τήν αρπίστριαν δα Αρτέμιδα Κατσουλίδου, ή όποια εξέπληξε τό κοινόν με τό θαυμασίον παιξίμόν της. Η άρπα υπό τά δάκτυλα τής νεαρής μουσικού φαίνεται ως νά τραγουδῆ με πόνον, με πάθος, με συγκίνησιν, ως νά μεταβάλλεται εις όν έμψυχον, τό όποϊον διερμηνεύει όλα τά αισθήματα τής ψυχής.

Η δεσποινίς Κατσουλίδου ανήκουσα εις εξόχως καλλιτεχνικήν οικογένειαν. έγγονή του μεγάλου Γενναδίου, δέν ήδύνατο παρά νά είνε τόσον πλουσίως προικισμένη από τήν φύσιν.

ΤΟ ΔΕΝΔΡΟΝ ΤΟΥ ΑΣΥΛΟΥ

Είνε ή ώραϊότερα έορτή των Χριστουγέννων ή έορτή του Δένδρου, ή όποια παρέχει διασκέδασιν και ευθυμίαν εις μικρούς και εις μεγάλους, προμηθεύει ώραϊα δώρα και ώραϊα παίγνια αντί μιας μόνον δραχμής, παρέχει μουσικήν άπολαυσιν πρώτης τάξεως και συγκεντρώνει τόν ώραϊότερον κόσμον των Αθηνών εις τήν αίθουσαν του Παρνασσού.

Αν σκεφθῆ κανείς ότι με τήν μίαν αυτήν δραχμήν ευεργετείται συγχρόνως έν φιλανθρωπικόν ίδρυμα, όπως τό του Ασύλου τής Αγίας Αικατερίνης, τότε ή αξία τής Χριστουγεννιάτικης αυτής έορτής διπλασιάζεται.

ΤΟ ΠΟΙΚΙΛΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

Α νεαρά φοιτήτρια τής φιλολογίας δις Κατίνα Ηλιακοπούλου εξέδωκεν ώραϊότατον εικονογραφημένον ήμερολόγιον, τό όποϊον δύναται νά συναγωνισθῆ επιτυχώς με τά ανδρικά.

Συνεργάται του είνε όλοι σχεδόν οι γράφοντες, άλλ' ή κυρίως έργάτις του Ημερολογίου είνε αυτή ή συμπαθής κόρη, ή όποια παρουσιάζομένη πρώτην φοράν εις τήν δημοσιότητα, προοιωνίζει δι' έαυτήν μέλλον φιλολογικόν διαπρεπές.

Τό Ημερολόγιόν της και ως δώρον διά τό νέον έτος είνε εις έξαίρετον, άποτελεϊ δέ άνάγνωσμα τερπνόν και ποικίλον, δικαιολογούν πληρέστατα τόν τίτλον του.

ΔΩΡΑ ΔΙΑ ΚΥΡΙΑΣ

Τά Βιβλία τής Αύγης. Υπό κ. Κ. Παρέν. Η χειραφετημένη και ή Μάγισσα. Εις τά μυθιστορήματα αυτά μελετάται και εικονίζεται ή γυνή τής παλαιάς ανατροφής έν συγκρίσει προς τās γυναίκας του σημερινού πολιτισμένου κόσμου, τās ανατρεφόμενας με τό πρακτικόν πνεύμα και τήν όρθήν του προορισμού των ως ανθρωπίνων όντων αντίληψιν.

Εις τήν Χειραφετημένην περιγράφονται ό βίος, τά ήθη και έθιμα τής Κ)πόλεως, εις τήν Μάγισσαν ή ζωή των Αθηνών κατά τās ήμέρας των ολυμπιακών αγώνων. Και τά δύο συκκινούν, τέρπουν και διδάσκουν. Ανατέμνουν τήν γυναικειάν καρδίαν και δίδουν πλήρη ιδέαν των πλεονεκτημάτων τής νέας επί τής παλαιάς ανατροφής.

Καθέν από τά βιβλία αυτά άποτελείται από 400 περίπου σελίδας και τιμάται διά τās Αθήνας δρ. 3 διά τās έπαρχίας 3,50 και διά τό έξωτερικόν φρ. χρ. 3.

Πάσα αίτησις άπευθύνεται προς τήν κ. Κ. Παρέν, όδός Πανεπιστημίου άρ. 27 και συνοδεύεται υπό του αντίτιμου.

ΠΡΟΣ ΤΑΣ κ. κ. ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΡΙΑΣ ΜΑΣ

Η «Εφημερίς των Κυριών» επιθυμούσα νά άποποιήση τό ζήτημα τής έγκαίρου καταβολής τής συνδρομής, συνεδύασεν αυτήν με έν μικρόν δώρον, τό όποϊον θα άπονέμεται διά κλήρου προς όσας άποστείλουν από τουδε τήν συνδρομήν των του 1905.

Όσαι λοιπόν θέλουν νά μετάσχουν των δώρων αυτών άνάγκη νά άποστείλουν άμέσως διά ταχυδρ. επιταγής των τήν συνδρομήν των προς τήν διεύθυνσιν. Τά δώρα είνε είτε βιβλία, είτε μικρά καλλιτεχνικά αντικείμενα, ως αγαλμάτια, καρφίδες εκ μετάλλου κ.λ. Αί καθυστερούσαι τās συνδρομάς των του 1904 μέχρι τουδε παρακαλούνται νά τās άποστείλουν άμέσως. Η αυτή παράκλησις άπευθύνεται προς όλας τās ανταποκριτριάς μας, τās καθυστερούσας εισέτι εισπράξεις των.